

Τα μαθήματα της Μαντάμ Ζερμαίν

Θεμελιώδεις Βάσεις της Αντανακλαστικής Θεραπείας - Μέρος II

Δημήτρης Σφετσιώρης

Ήμουν πρωινός στο γραφείο μου και κατά τις δέκα με πήρε τηλέφωνο η μαντάμ Ζερμαίν.

- Καλά αγόρι μου, με τέτοιο ήλιο και θα μείνεις μέσα;
- Ε, τι να κάνουμε οι δουλειές βλέπετε...
- Δε μπορείς να ξεκλέψεις κάνα δίωρο;
- Τί έχετε στο vous;
- Δεν πάμε για κάνα καφέ;
- Πού και πότε;
- Μπράβο ρε αγόρι μου! Με ανεβάζεις στην ηλικία μου. Αμέσως ναι.
- Για σας ...
- Καλά άστα αυτά, τι θάλεγες στις εντεκάμησυ για καφέ στο ...
- Αυτό κάτω απ' την Ακρόπολη;
- Ναι. Τα λέμε τότε, γεια σου.
- Γεια σας

Καθισμένοι σ' αυτό το διαλεχτό καφενείο σχολιάζαμε αόριστα και χαζεύαμε

- Δεν πειράζει αγόρι μου, μπορείς να κοιτάζεις γύρω-γύρω. Δεν με θίγεις. Άλλωστε τι νομίζεις πως κάνω και γω...

Περνούσε η ώρα ευχάριστα, όταν σε μια στιγμή με σκούντηξε και μούδειξε μια σκηνή που εκτυλισσόταν λίγα τραπεζάκια πιο μπροστά. Κάποιος με πολύ ευγενικό τρόπο προσπαθούσε να προσεγγίσει μια ευπαρουσίαστη κοπέλα, που καθόταν ώρα και διάβαζε συγκεντρωμένη το βιβλίο της. Συνηθισμένη σκηνή και πήγα να γυρίσω στη μαντάμ Ζερμαίν που παρακολουθούσε με μεγάλη προσοχή. Φάνηκε μετά από λίγο ότι η προσέγγιση ήταν επιτυχής γιατί σε λίγο καθόντουσαν μαζί και είχαν αρχίσει να πιάνουν φιλοκουβέντα

- Πρόσεχε τώρα τα γύρω τραπέζια.
- Τι εννοείτε;
- Πρόσεχε τις γυναίκες που κάθονται με παρέα ή μόνες τους.
- Όταν λέμε με παρέα;
- Ναι όλες, ακόμα και τα ζευγαράκια.

Παρακολουθούσα με προσοχή αρκετή ώρα και κλεφτά έριχνα ματιές στη μαντάμ Ζερμαίν.

Αυτή μόλις έπαιρνε χαμπάρι ότι την κοιτούσα με σκουντούσε και μούγνεφε προς ένα τραπεζάκι ή προς άλλο με γυναίκες. Παρατήρησα ότι οι περισσότερες γυναίκες, ιδιαίτερα οι μόνες ή και αυτές που ήταν δύο-δύο ή περισσότερες αλλά ακόμη και μερικές ζευγαρωμένες, κοίταζαν με αυδημένη προσοχή και ένταση τον κύριο που είχε προσεγγίσει στην αρχή την κοπέλα. Μερικές μάλιστα προσπαθούσαν εντέχνως να τραβήξουν την προσοχή του.

- Λοιπόν τι παρατήρησες;
- Ανέφερα στη μαντάμ Ζερμαίν τι συνέβαινε. Αυτή συμφώνησε και βέβαια άρχισε τα γνωστά.
- Πώς το εξηγείς;
- Τι εννοείτε;
- Υπάρχουν κι άλλοι άντρες μόνοι ή και συνδεύομενοι, και μερικοί μάλιστα είναι πολύ πιο εμφανίσιμοι από τον κύριο, που έγινε κέντρο της προσοχής αλλά και της πρόκλησης.

– Αλήθεια, είναι περίεργο. Από πλευράς οικονομίας είναι κουτό να μην προστλώνονται οι ενδιαφερόμενες μόνες σ'εκείνους που εμφανώς είναι μόνοι, και να προστλώνονται σ'εκείνον που μόλις έστω και παροδικά δεσμεύτηκε.

- Πώς τόπες; Από οικονομική πλευρά. (Γέλασε συγκαταβατικά). Είσαι λοιπόν ένα κλασσικό αρσενικό.
- Τι εννοείτε;
- Το αρσενικό δεν θέτει πολλές ερωτήσεις στην επιλογή του ερωτικού του συντρόφου. Ο εξελικτικός του ρόλος είναι να διασπείρει όσο γίνεται περισσότερο τα σπερματοζωάριά του.
- Πώς υπεισέρχεται αυτή η παρατήρηση στη συγκεκριμένη περίπτωση;

– Οι περισσότερες που έστρεψαν την προσοχή τους στον κύριο που κάθεται με την κοπέλα το έκαναν, αφού παρατήρησαν την επιτυχία της συμπεριφοράς του. Αν είχες παρακολουθήσει τις καταστάσεις πριν αρχίσει την προσέγγιση, όταν κι αυτός καθόταν μόνος του στο τραπεζάκι του, θα είχες παρατηρήσει ότι δεν προκαλούσε τόσο μεγάλο ενδιαφέρον, ή τουλάχιστον όχι μεγαλύτερο από τους άλλους μόνους αρσενικούς. Αφού πέτυχε το σκοπό του, πολλά θηλυκά άρχισαν να

διορθώνουν το μαλλί τους, να παίρνουν πιο προκλητικές στάσεις προβάλλοντας ότι καλύτερο γυναικείο διαθέτει κανείς και γενικά να δημιουργούν ερωτική ατμόσφαιρα, ρίχνοντας έντονες και μεγάλης διάρκειας ματιές στο συγκεκριμένο αρσενικό, για να προκαλέσουν φυσικά την προσοχή του.

– Πράγματι, πώς το εξηγείτε;

– Κάθε γυναίκα το ξέρει. Στο μυαλό της μπαίνει η ιδέα, αφού παρατήρησε τη σκηνή «αυτός ο άνδρας παρουσιάζει ενδιαφέρον, αφού ξέρει να προκαλεί την προσοχή και αποδοχή μιας ευπαρουσίαστης άγνωστης, που μάλιστα δεν έδειχνε ενδιαφέρον στην αναζήτηση, αφού διάβαζε ένα βιβλίο».

– Δηλαδή κάθε μια δείχνει ενδιαφέρον επειδή μια τυχαία κοπέλα αποδέχτηκε τη προσέγγιση ενός αγνώστου;

– Περίμενε, μη βιάζεσαι. Όταν βιάζεσαι βγάζεις άστοχα συμπεράσματα. Η επιλογή των σεξουαλικών συντρόφων δεν είναι μια απλή υπόθεση. Για ένα θηλυκό, όποιου είδους, είναι δύσκολο να αναγνωρίσει ποιο θα είναι το καλό αρσενικό, εκείνο δηλαδή που θα αναλάβει ένα μέρος των φροντίδων για το μεγάλωμα των παιδιών.

– Πολύ μακριά δε το πάτε;

– Γενικά το θηλυκό, σε σχέση με το αενάως διασπέροντα σπερματοζωάρια αρσενικό, έχει λιγότερα δικαιώματα στο λάθος.

– Πιο αναλυτικά...

– Πρέπει να επενδύσει χρόνο για να βεβαιωθεί για την καλή της επιλογή, κάτι που εξηγεί γιατί χρειάζεται μεγάλη συζήτηση και λεκτική επάρκεια του αρσενικού για να κερδίσει την εμπιστοσύνη της κοπελιάς Κοιτάξει το ζευγάρι. Αν το πρόσεχες τόση ώρα, θα έβλεπες ότι αυτός μιλάει περισσότερο και μάλιστα υποστηρίζοντας με τις χειρονομίες του και το σώμα του τα λεγόμενα, ενώ η άλλη ακούει προσεκτικά και απλώς συνδαυλίζει τη συζήτηση.

– Ναι είναι ενδιαφέρον.

– Σε ένα περιβάλλον φυσικής επιλογής

και ανταγωνιστικό, σαν κι αυτό μέσα στο οποίο εξελίσσεται και καθορίζεται η ανθρώπινη εξέλιξη, κάθε κέρδος χρόνου είναι πολύτιμο. Γ' αυτό συμφέρει τις γυναίκες να γίνονται κατά κάποιο τρόπο κατάσκοποι.

– Δηλαδή;

– Να παρατηρούν τους άνδρες που έχουν επιλεγεί από άλλες γυναίκες και να ωφελούνται κατά κάποιο τρόπο από την αναλυτική εργασία που οι άλλες γυναίκες έχουν ήδη κάνει.

– Μαντάμ Ζερμαίν ο τρόπος που σκέπτεστε είναι ανελέητος.

– Η παρατήρηση της ζωϊκής συμπεριφοράς με επιβεβαιώνει. Σε μια ζωολογική μελέτη με ορτούκια Ιαπωνίας, οι ερευνητές¹ παρατήρησαν ότι τα θηλυκά ορτούκια δίσταζαν να επιλέξουν σεξουαλικό σύντροφο. Όταν όμως έβλεπαν ένα συγκεκριμένο αρσενικό να ζευγαρώνει με ένα άλλο θηλυκό, τρέχαν και περίμεναν τη σειρά τους. Φαίνεται να υπάκουουν στη λογική ότι αν οι άλλοι το επέλεξαν θα έχουν τους λόγους τους.

– (ρίχνοντας ματιές στο ζευγαράκι και τις άλλες) τι να σας πω...

– Έχεις διαβάσει το κόκκινο και μαύρο του Σταντάλ;

– Ναι.

– Δεν θυμάσαι όμως. Ο Σταντάλ φαίνεται να είχε παρατηρήσει πολύ καλά την ανθρώπινη αλλά και τη ζωϊκή συμπεριφορά.

– Θυμήστε μου.

– Ο Ζουλιέν Σορέλ επιθυμεί διακαώς την Ματίλντ ντε Μολ. Δεν βρίσκει όμως τρόπο να την πλησιάσει. Ο πρίγκιπας Κορασόφ του δείχνει μια ακατανίκη παγίδα. Θυμάσαι;

– Όχι ακριβώς.

– Πρέπει όμως. Οι πραγματικοί συγγραφείς είναι σύμβουλοι και μερικές φορές προφήτες. Μ' αρέσει που με κοιτάζεις με τόση προσμονή. Τον

¹ AG Ophir, BG Galef. Sexual experience can affect use of public information in mate choice, Animal Behaviour, 2004;68(5):1221

συμβουλεύει λοιπόν να κάνει την Ματίλντ να πιστέψει σε μια ερωτική σχέση του με τη Μαντάμ ντε Φερβάκ για να προκαλέσει την προσοχή της.

– Και τότε η Ματίλντ πέφτει στην αγκαλιά του Ζουλιέν.

– Ακριβώς.

– Ναι αλλά αν θυμάμαι καλά υπεισέρχεται κι άλλος παράγοντας.

– Ναι-ναι (μειδίασε η μαντάμ Ζερμαίν).

– Να, η Ματίλντ εκτιμούσε πολύ, αν δεν ζήλευε, την συμπεριφορά και τις επιτυχίες της Μαντάμ ντε Φερβάκ.

– Αλήθεια, είναι κι αυτός ένας παράγοντας που παίζει ρόλο στις εξελιγμένες σχέσεις, αλλά δεν μπορεί να διερευνηθεί στο ζωϊκό βασίλειο (χαρογελώντας μου έδειξε το ρολόι και άρχισε να μαζεύει τα πράγματα της). Έλα θα τα πούμε αύριο στο γραφείο σου.

Ρίχνοντας μια τελευταία ματιά στο ζευγαράκι, που όλο και στένευε την απόσταση, σηκώθηκα για να γυρίσω στη δουλειά.

οξ

Τη συνηθισμένη της ώρα κατάφθασε η μαντάμ Ζερμαίν χαρογελώντας πονηρά.

– Είδες τι μπορείς να μάθεις άμα με κυκλοφορείς. Ελπίζω να μη χρησιμοποιείς τις φίλες σου...

– Και γιατί όχι;

– Σωστά, κάθε μάθημα πρέπει να έχει τις εφαρμογές του. Ας μπούμε τώρα στο προκείμενο, αυτό που πληρώνεις. Τι θάθελες;

– Σεις θα μου πείτε, η μάθηση όπως τονίζετε δεν είναι δημοκρατική διαδικασία.

– Ας προσπαθήσουμε τότε να δώσουμε απαντήσεις στις ενστάσεις και απορίες σου. Από τι θα ήθελες να αρχίσουμε;

– Να αρχίσουμε από την έννοια του προσβεβλημένου μεταμερούς και του συναφούς πεδίου ερεθισμού.

– Αν έχει δημιουργηθεί ένα πρόβλημα, σε όποιο τμήμα ενός μεταμερούς, είτε στους μυς, είτε στα οστά και το συνδετικό ιστό, είτε στο δέρμα, είτε οπουδήποτε μέσα στο μεταμερές, γενικά όταν ένα τμήμα του μεταμερούς δυσλειτουργεί, τότε πάσχει όλο το μεταμερές.

– Σύμφωνοι αλλά με ποια διαδικασία γίνεται αυτό;

– Οι ερεθισμοί από το πάσχον τμήμα, το τμήμα που δυσλειτουργεί...

– Ή καλύτερα έχει ξεφύγει από την ομοιότασσία.

– Ναι... φτάνουν στο Νωτιαίο Μυελό.

– Ξέρω μέσω του οπισθίου κέρατος, αφού κάνουν σταθμό στο νωτιαίο γάγγλιο κ.λπ.

– Μην είσαι βιαστικός. Φτάνοντας στο Νωτιαίο Μυελό λοιπόν θα ενεργοποιήσουν νευρώνες, νευρικά κέντρα δηλαδή, που με τη σειρά τους θα δώσουν ώσεις, θα πληροφορήσουν δηλαδή όλα τα τμήματα του μεταμερούς.

– Μέσω λοιπόν ενδονωτιαίων κυκλωμάτων και των απαγωγών ινών, κινητικών βέβαια, η πληροφορία μπορεί να φτάσει σε όλα τα τμήματα του μεταμερούς.

– Ασφαλώς, αυτή είναι και η θεωρητική βάση της έννοιας του μεταμερούς, η μέσω νευρικών οδών σύνδεση διαφορετικών ιστών. Κατά συνέπεια η τροποποίηση της κατάστασης σε ένα μέρος του μεταμερούς θα προκαλούσε την ευαισθητοποίηση των υπολοίπων.

– Την ενδεχόμενη αλλαγή της ομοιόστασής του μάλλον.

– Αποδεκτή παρατήρηση. Αυτή όμως η ενδο-μεταμερική νευρική σύνδεση επιτρέπει να συλλάβουμε την έννοια της θεραπείας με μεταμερική δράση.

– Δηλαδή;

– Με τον ίδιο ακριβώς τρόπο, αντί για ερεθισμούς που οδηγούν σε διαταραχή της ομοιόστασης, μπορούμε να εισάγουμε ερεθισμούς που την διασφαλίζουν. Στην αρχή δημιουργείται ένα πεδίο ερεθισμού, μια γειτονιά νωτιαίων νευρώνων,

– Στο οπίσθιο κέρας δηλαδή.

– Ακριβώς και αν θες περισσότερες λεπτομέρειες, μάλλον στο πέμπτο στρώμα του Rexed, στην Πέμπτη λάμινα στο Νωτιαίο Μυελό. Συνεχίζουμε λοιπόν, αυτό το πεδίο ερεθισμού δημιουργείται από τη συνεχή άφιξη υποκατωφλικών ερεθισμών, ερεθισμών δηλαδή που δεν μπορούν να προκαλέσουν μιαν άμεση αντίδραση, ενώ μπορούν να αλλάξουν την κατάσταση,

– Την ομοιόστασία δηλαδή...

– των νευρικών κυττάρων που προσεγγίζουν.

– Με τα οποία συνάπτονται για να είμαστε ακριβείς.

– Κατά συνέπεια η άφιξη των μηνυμάτων από το διαταραγμένο τμήμα διατηρεί μιαν υποβόσκουσα κατάσταση ερεθισμού στα κύτταρα υποδοχής.

– Μια γειτονιά δηλαδή έτοιμη να εκραγεί.

– Και πράγματι εκρήγνυνται, μέσω της απλής άθροισης νέων ερεθισμών, ακόμη και υποκατωφλικών. Σαφές;

– Ναι και νευροφυσιολογικά αποδεκτό.

– Μπορούμε λοιπόν να μιλήσουμε για ένα προσβεβλημένο μεταμερές ή για ένα διευκολυμένο τμήμα. Αυτή η γειτονιά νευρώνων είναι σε κατάσταση συναγερμού, με κατώφλι ερεθισμού πολύ χαμηλό πια, έτοιμη να εκραγεί στον παραμικρό ερεθισμό. Ανέφερα πριν την πέμπτη λάμινα του Rexed, γιατί εκεί έχουν διαπιστωθεί συγκλίσεις των δερματικών, σωματικών και σπλαχνικών ώσεων. Ικανοποιημένος νευροφυσιολογικά;

– Μάλιστα.

– Αυτή η σύγκλιση μάλιστα μπορεί να εξηγήσει μέσω του μηχανισμού της χωρικής άθροισης, την αφύπνιση σπλαχνικών πόνων μέσω μη αλγογενών δερματικών ερεθισμών.

– Πώς μπορούμε να διαπιστώσουμε ένα προσβεβλημένο μεταμερές

– Ένα προσβεβλημένο μεταμερές, εμφανίζει δερματικά σημεία, το δέρμα κατά την ψηλάφηση εμφανίζεται ανώμαλο και μετακινείται δύσκολα. Μπορεί να εμφανίζει και πλάκες με σκληρότερες περιοχές. Η θερμοκρασία του προσβεβλημένου δερμοτομίου μάλιστα είναι διαφορετική. Μπορούμε να παρατηρήσουμε αγγειακή και λεμφική εξοίδηση στο μαλακό συνδετικό ιστό, με τη μορφή μαλακού ή σκληρού οιδήματος. Πολλοί υποστηρίζουν ότι το μαλακό οίδημα αντιστοιχεί μάλλον σε ένα οξύ πρόβλημα ενώ το σκληρό σε ένα χρόνιο. Ερεθισμάτα στην επιφάνεια του σώματος που φυσιολογικά δεν αναμένονται αλγογενή, όπως θωπείες, ελαφρά τσιμπήματα, θερμικά, προκαλούν πόνο. Ορισμένα σημεία κατά την ψηλάφηση αποδεικνύονται ιδιαίτερα επώδυνα σε σχέση με τα γειτονικά τους, θα έχεις ακούσει βέβαια για τα μέγιστα σημεία του Head.

– Ασφαλώς.

– Έχουν αναφερθεί και από άλλους θεωρητικούς, κανένας όμως μέχρι σήμερα δεν με έχει πείσει με τη χαρτογραφία του.

– Τι εννοείτε;

– Καθένας χρησιμοποιώντας ένα χάρτη του σώματος δείχνει τα ενδεχόμενα μέγιστα σημεία ανά δερμοτόμιο. Κατά τη γνώμη μου είναι απλά ενδεικτικά και μπορούν να χρησιμοποιηθούν έτσι κατά την αναζήτησή τους μέσω της ψηλάφησης. Σ' αυτό το θέμα συντάσσομαι με τον Cornelius.¹

¹ Δ, Σφετσιώρης. Θεραπευτική Μάλαξη. Εκδόσεις d.K.S., Αθήνα, 2003

– Δηλαδή τα σημεία αυτά πρέπει να τα αναζητήσουμε;

– Άλλα σημεία εκδηλώνονται μόνα τους, άλλα μετά ερεθισμό. Μπορούμε να παρατηρήσουμε επίσης αυξημένη εφιδρωση ακόμη και στο πρόσωπο, ιδιαίτερα ορατή κάτω από την οφρύ και το ρουθούνι. Οι τρίχες επίσης παρουσιάζουν κινητικότητα, είναι ανασκαμένες.

– Σε βαθύτερα επίπεδα, όσο βέβαια επιπρέπει τόσο η παρατήρηση όσο και η ψηλάφηση.

– Στο μυϊκό επίπεδο λοιπόν μπορούμε να ψηλαφήσουμε και σπασμό, στο επίπεδο του συσταλού τμήματος αλλά και αλλοιώσεις στη δομή του συνδετικού ιστού. Οι αλλοιώσεις αυτές, σκληρύνσεις και σημαντική έλλειψη διατασιμότητας, παρατηρούνται τόσα στη μυϊκή γαστέρα όσο και στη μυοτενόντιο ένωση. Ο μυς μπορεί να παρουσιάζει επίσης σημεία μέγιστης ευαισθησίας ας αποτίσουμε φόρο τιμής και αναγνώρισης στο μεγάλο κλινικό McKenzie των αρχών του εικοστού αιώνα, και γενικότερα είναι ιδιαίτερα ευαίσθητος σε μη αλγογενείς ερεθισμούς. Αυτά είναι κύρια σημεία αναφοράς για την εύρεση ενός διευκολυμένου τμήματος. Θα ήθελες να συνεχίσω αναλυτικότερα ή να προχωρήσουμε στις υπόλοιπες ερωτήσεις σου:

– Αν μπορείτε να μου δώσετε ακόμη κάποιες γενικές κατευθύνσεις.

– Όλα τα αλγεινά και αντανακλαστικά συμπτώματα είναι τόσο περισσότερο έκδηλα όσο σοβαρότερο και οιξύ είναι το πρόβλημα. Μπορεί κανείς να αναμένει έκδηλα σημεία στη περιφέρεια σε κρίσισ ασθματος, σε κολικούς νεφρού, σε πνευμονίες κ.λπ. Όσο πιο παλιό και χρόνιο είναι το πρόβλημα τόσο πλατύτερες θα είναι οι επιφανειακές προβολές του. Μπορεί να φτάσουν να περιλαμβάνουν όλη την επιφάνεια του σώματος αλλά και το συνδετικό ιστό. Σε τέτοιες περιπτώσεις το δερμοτόμιο γίνεται σκληρό, μια στολή κατάδυσης χωρίς καμιά ελαστικότητα.

– Κατά συνέπεια η αναζήτηση των επώδυνων και αντανακλαστικών σημείων, των οποίων το άθροισμα θα επιτρέψει να εντοπίσουμε τα προσβεβλημένα μεταμερή και συνεπώς το προσβεβλημένο όργανο ή σπλάχνο, είναι το σημείο εκκίνησης κάθε αντανακλαστικής θεραπείας.

– Συνοψίζεις καλά.

– Ας έρθουμε τώρα στο βασικό ερώτημα. Γιατί αναμένουμε οι χειρισμοί στην περιφέρεια, γιατί στην περιφέρεια θα γίνουν έτσι δεν είναι;

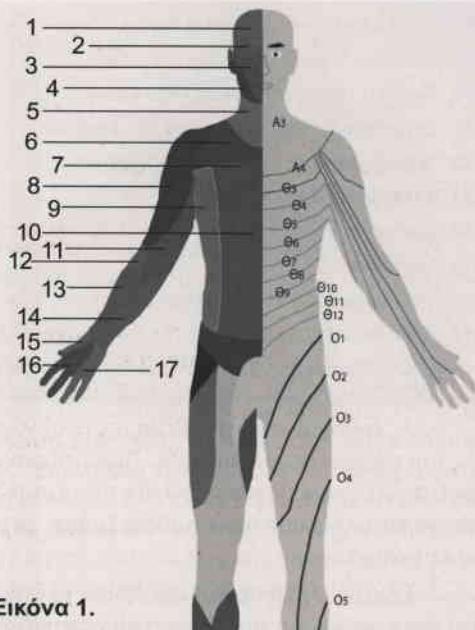
– ναι.

– μπορούν να είναι θεραπευτικοί;

– Βάσει της αρχής της ομοιόστασης και της αυτορρύθμισης. Εφόσον η ανισορροπία ενός μέρους του μεταμερούς εκδηλώνεται μέσω νευρικών κυκλωμάτων στην περιφέρεια δημιουργώντας σημαντικές αλλαγές, τότε όταν εκλείψουν μέσω των παρεμβάσεών μας αυτές οι αλλαγές, με αντίστροφο δρόμο θα οδηγηθούμε στην εξισορρόπηση της

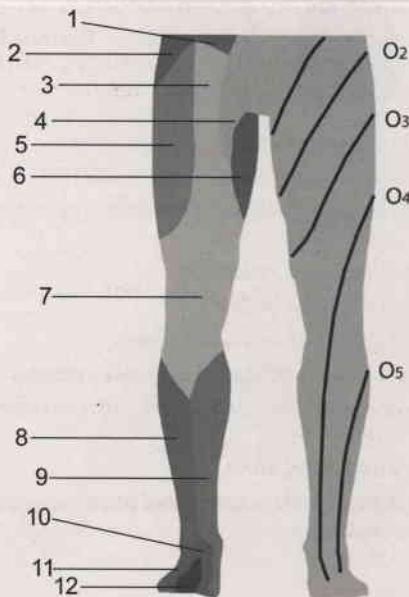
πρώτης αιτίας. Οι θεωρητικοί αναφέρονται εδώ στα οργανοδερμικά αντανακλαστικά, που μετατρέπονται σε δερμο-οργανικά στη θεραπευτική τους όψη. Με τη λέξη όργανο περιγράφουν τα σπλάχνα, τις αρθρώσεις, τα οστά, τα αγγεία, το συνδετικό ιστό κλπ. Ικανοποιημένοι;

– Μπορώ να πω ότι δεν έχει ...

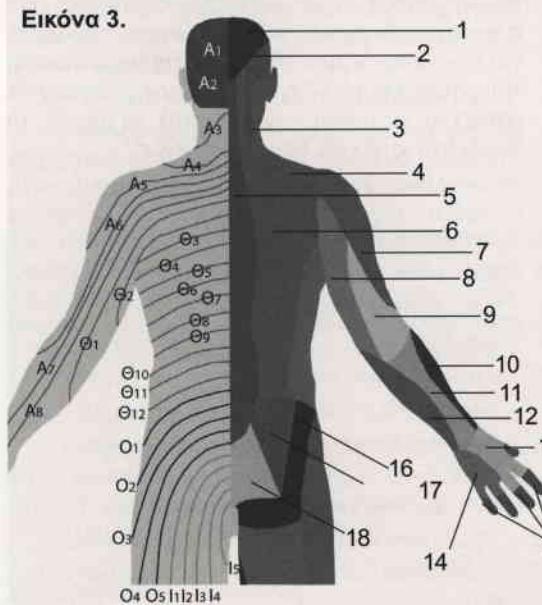
Εικόνα 1.

1. Οφθαλμικό νεύρο.
2. Άνω Γναθικό νεύρο.
3. Κάτω Γναθικό νεύρο.
4. Ινιακό νεύρο.
5. Εγκάρσιο νεύρο του αυχένα.
6. Υπερκλειδιο νεύρο.
7. Πρόσθιοι δερματικοί κλάδοι του θωρακικού νεύρου.
8. Άνω-έξω δερματικό νεύρο του ώμου.
9. Έξω δερματικοί κλάδοι των θωρακικών νεύρων.
10. Πρόσθιοι δερματικοί κλάδοι του θωρακικού νεύρου.
11. Έσω δερματικό νεύρο του ώμου.
12. Οπίσθιο δερματικό νεύρο του ώμου.
13. Έξω δερματικό νεύρο του αντιβραχίου.
14. Έσω δερματικό νεύρο του αντιβραχίου.
15. Κερκιδικό νεύρο.
16. Μέσο νεύρο.
17. Ωλένιο νεύρο.

1. Λαγονούπογάστριο νεύρο.
2. Έξω δερματικός κλάδος του λαγονούπογάστριου νεύρου.
3. Μηριαίος κλάδος του μηρογεννητικού νεύρου.
4. Λαγονοβουβωνικό νεύρο.
5. Έξω δερματικό νεύρο του μηρού.
6. Δερματικός κλάδος του θυροειδούς νεύρου.
7. Πρόσθιοι δερματικοί κλάδοι του μηριαίου νεύρου.
8. Έξω γαστροκνήμιο δερματικό νεύρο.
9. Σαφηνές νεύρο.
10. Ενδιάμεσο ραχιαίο δερματικό νεύρο.
11. Γαστροκνήμιο νεύρο.
12. Εν τω βάθει πτερονιαίο νεύρο.

Εικόνα 2.

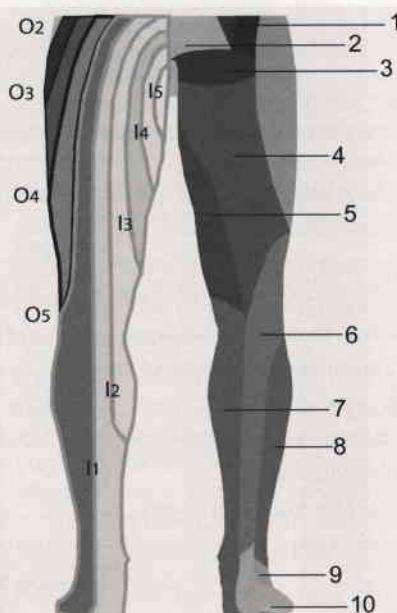
Εικόνα 3.

1. Μείζων ινιακό νεύρο.
2. Έλασσον ινιακό νεύρο.
3. Μείζων ωπιαίο νεύρο.
4. Υπερκλειδίο νεύρο.
5. Μέσοι δερματικοί κλάδοι ραχιαίου νεύρου.
6. Έξω δερματικοί κλάδοι ραχιαίου νεύρου.
7. Άνω δερματικό νεύρο του ώμου.
8. Έσω δερματικό νεύρο του ώμου.
9. Οπίσθιο δερματικό νεύρο του ώμου.
10. Άνω-έξω δερματικό νεύρο του ώμου.
11. Οπίσθιο δερματικό νεύρο του αντιβραχίου.
12. Έσω δερματικό νεύρο του αντιβραχίου.
13. Κερκιδικό νεύρο.
14. Ωλένιο νεύρο.
15. Μέσο νεύρο.
16. Έξω δερματικό νεύρο του μηρού.
17. Άνω γλουτιαίο νεύρο.
18. Έξω δερματικοί κλάδοι του λαγονούπογάστρου.

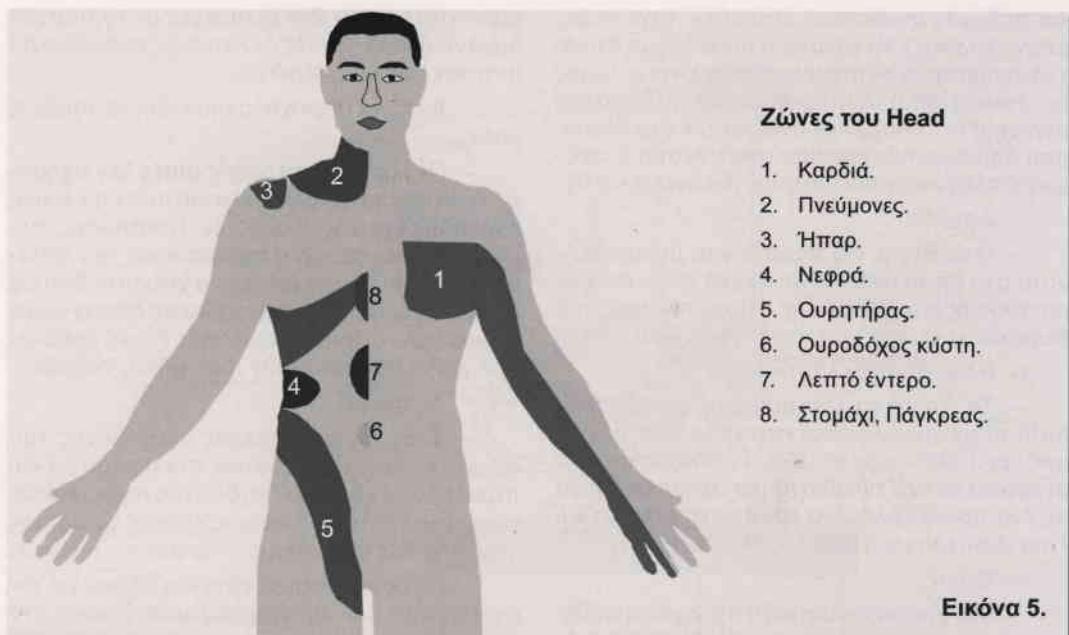
– Ένα λεπτό. Οι αντανακλαστικές θεραπείες στηριζόμενες σε αυτές τις αντιλήψεις έχουν να επιδείξουν πολύ σημαντικές επιτυχίες. Μην ξεχνάς ότι έχουμε οργανωμένες αναφορές για περισσότερο από εκατό χρόνια. Μπορούμε να πούμε με βεβαιότητα ότι συνιστούν σημαντικές θεραπευτικές παρεμβάσεις.

– Ας έρθουμε πάλι στο θέμα της αναγνώρισης του πάσχοντος μεταμερούς. Γίως μπορούμε αφού συλλέξουμε τις πληροφορίες που χρειάζονται να καταλήξουμε ποιό νωτιαίο τμήμα, μεταμερές πάσχει.

– Σήμερα λίγο ή πολύ, γνωρίζουμε με σαφήνεια την εννεύρωση των δερματικών περιοχών,

Εικόνα 4.

1. Έξω δερματικό νεύρο του μηρού.
2. Άνω γλουτιαίο νεύρο.
3. Έξω δερματικό κλάδος του λαγονούπογάστρου νεύρου.
4. Μέσο γλουτιαίο νεύρο.
5. Κάτω γλουτιαίο νεύρο.
6. Έξω δερματικό νεύρο του μηρού.
7. Δερματικός κλάδος του θυροειδούς νεύρου.
8. Έσω δερματικός κλάδος του γαστροκνήμιου νεύρου.
9. Σαφνές νεύρο.
10. Έξω δερματικός κλάδος του γαστροκνήμιου νεύρου.

Ζώνες του Head

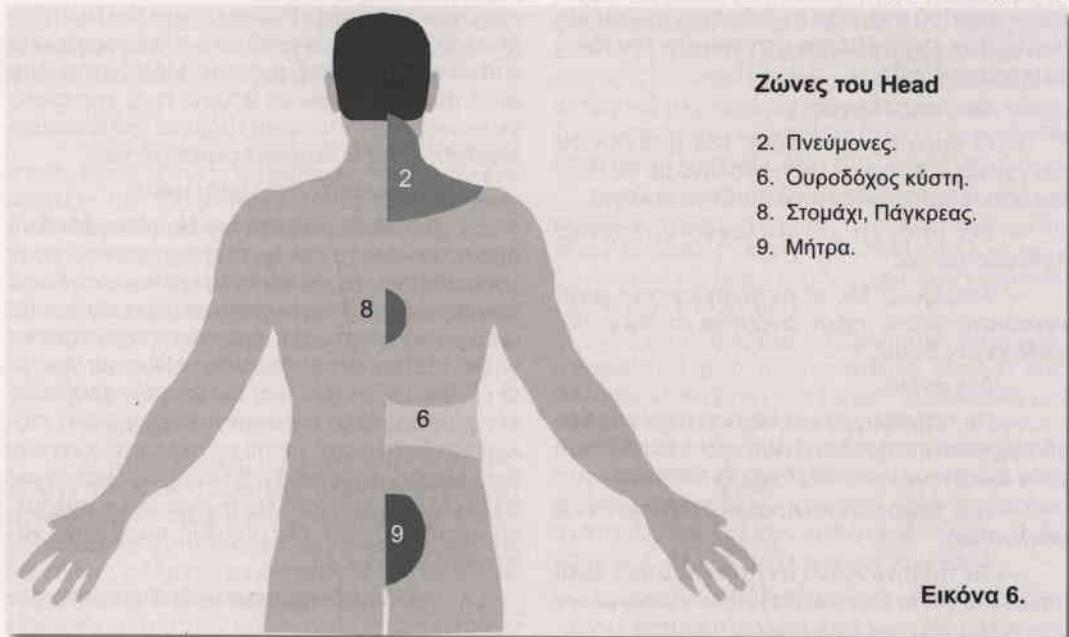
1. Καρδιά.
2. Πνεύμονες.
3. Ήπαρ.
4. Νεφρά.
5. Ουρητήρας.
6. Ουροδόχος κύστη.
7. Λεπτό έντερο.
8. Στομάχι, Πάγκρεας.

Εικόνα 5.

των μυών αλλά και όλων των οργάνων. Σημείωσε εδώ ότι δεν υπάρχει τοπική αλληλοεπικάλυψη της τρηματικής εννεύρωσης σε ό,τι αφορά στο δερμοτόμια, μυοτόμιο, αγγειοτόμιο ή σκληροτόμια. Μη με κοιτάς απορημένος, η μελέτη της ανατομίας είναι μια διαρκής υποχρέωση οποιουδήποτε ασχολείται με την υγεία, (Εικόνες 1, 2, 3 και 4)..

— Μάλιστα, μπορούμε πράγματι να γνωρίζουμε ποιους ιστούς και ποια όργανα νευρώνει κάθε νωτιαίο τμήμα. Μία συστηματοποίηση χρειάζεται.

— Ας μιλήσουμε για το σπλαχνο-σωματικό αντανακλαστικό. Με αυτό το αντανακλαστικό εγκαθιστάται η σύνδεση ανάμεσα σε ένα εσωτερικό όργανο, μια ιδιαίτερη περιοχή του δέρματος

Ζώνες του Head

2. Πνεύμονες.
6. Ουροδόχος κύστη.
8. Στομάχι, Πάγκρεας.
9. Μήτρα.

Εικόνα 6.

και τις δομές συνδετικού ιστού (π.χ. περιτονίες, απονευρώσεις). Το καλύτερο παράδειγμα σπλαχνο-σωματικών αντανακλαστικών είναι οι ζώνες του Head (1893). Αντιπροσωπεύουν ιδιαίτερες περιοχές εντοπισμένων ανωμαλιών στο δέρμα, που δημιουργήθηκαν σαν αποτέλεσμα διαφόρων σπλαχνικών ανωμαλιών, (Εικόνες 5 και 6)

– Δηλαδή:

– Ο ασθενής για παράδειγμα με προβλήματα στο ήπαρ αισθάνεται συχνά πόνο και παραισθησίες στο δέρμα της δεξιάς πλευράς του θωρακικού κλωβού και του δεξιού ώμου.

– Άλλο αντανακλαστικό:

– Τα σπλαχνο-κινητικά αντανακλαστικά.

Αυτά τα αντανακλαστικά περιγράφηκαν αρχικά από τον J. McKenzie το 1923. Το σπαχνοκινητικό αντανακλαστικό εγκαθιστά μια σχέση ανάμεσα σε ένα προσβεβλημένο εσωτερικό όργανο και έναν ιδιαίτερο μυ ή μυϊκή ομάδα.

– Όπως:

– Μια χρόνια σωματική ή σπλαχνική πάθηση μπορεί να εκφραστεί με υπέρτονες ανωμαλίες. Αυτές στη μορφή της υπερτονίας, σημείων σκανδάλης ή μυογέλωσης σχηματίζονται στους σκελετικούς μυς, που εννευρώνονται από το ίδιο τμήμα του νωτιαίου μυελού με το αρχικά προσβεβλημένο όργανο.

– Υπάρχουν κι άλλα;

– Το σωματο-σωματικό αντανακλαστικό. Το αντανακλαστικό αυτό εγκαθιστά σχέσεις αιτίας – αιτιατού ανάμεσα σε διάφορες σωματικές δομές που εντοπίζονται στη πορεία του ίδιου περιφερικού νεύρου.

– Ένα παράδειγμα;

– Ο χρόνιος ερεθισμός του βραχιονίου πλέγματος από τον σε τάση σκαληνό μυ θα προκαλέσει τελικά σύνδρομο καρπιάου σωλήνα.

– Θα υπάρχει και σπλαχνο-σπλαχνικό αντανακλαστικό

– Ασφαλώς. Με το αντανακλαστικό αυτό εγκαθιστάται μια σχέση ανάμεσα σε διάφορες σπλαχνικές δομές.

– Δεν φτάνει.

– Για παράδειγμα μια αύξηση στην καρδιακή συχνότητα πυροδοτεί αυτόματα μια αύξηση στον αναπνευστικό ρυθμό και αντίστροφα.

– Πώς εκφράζονται πρακτικά αυτά τα αντανακλαστικά;

– Τα προηγούμενα αντανακλαστικά είναι υπεύθυνα για τη δημιουργία τοπικών ανωμαλιών στις περιοχές των μαλακών ιστών που εννευ-

ρώνονται από το ίδιο μεταμερές με το πάσχον όργανο ή ιστό. Αυτές οι περιοχές ονομάζονται αντανακλαστικές περιοχές.

– Αυτές οι περιοχές σχηματίζονται αμέσως μόλις...

– Περίμενε. Οι περιοχές αυτές δεν σχηματίζονται αμέσως μόλις εγκατασταθεί η κλινική εικόνα της αρχικής βλάβης. Σε περιπτώσεις σωματικών ανωμαλιών, ο σχηματισμός των αντανακλαστικών ζωνών μπορεί να χρειαστεί δυό ως τρεις εβδομάδες. Σε περιπτώσεις σπλαχνικών ανωμαλιών, οι αντανακλαστικές ζωνες χρειάζονται για να σχηματιστούν τρεις μήνες. Νοητόν;

– Ας πούμε...

– Έτσι, οι αντανακλαστικές ζωνες του σώματος, συνδετικού ιστού, σκελετικού μυ και περιοστέου σχηματίζονται δευτερογενώς, καθώς το σώμα απαντά σε διάφορες χρόνιες σωματικές ή σπλαχνικές ανωμαλίες.

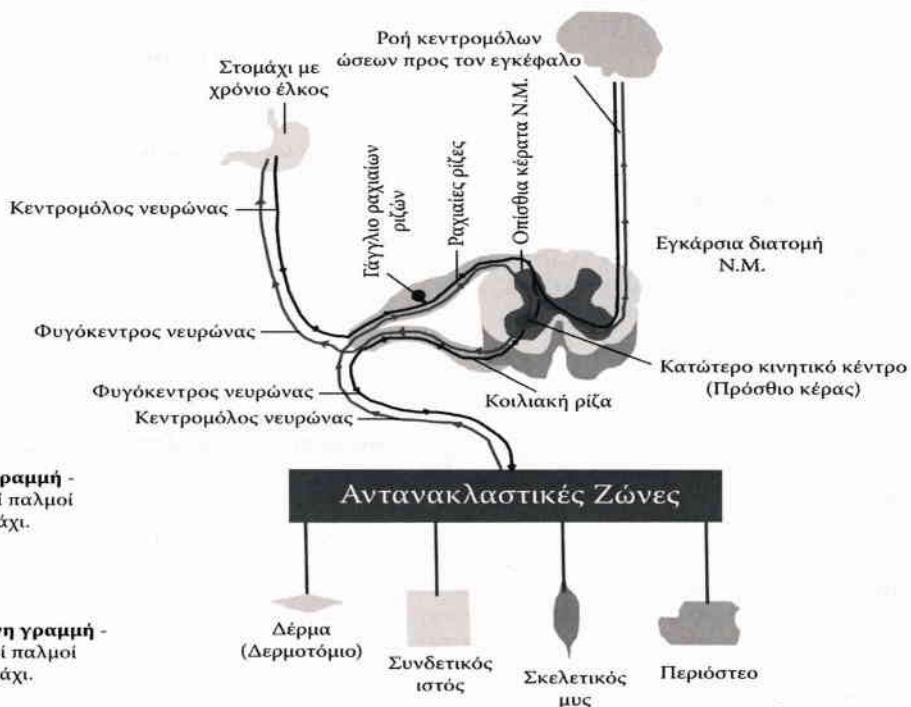
– Ποιός μηχανισμός είναι υπεύθυνος για τον σχηματισμό των αντανακλαστικών ζωνών, στο δέρμα, στο συνδετικό ιστό (π.χ περιτονίες, απονευρώσεις) τους σκελετικούς μυς και το περιόστεο;

– Ας δούμε ένα παράδειγμα, το γαστρικό έλκος. Ο ασθενής παραπονιέται για πόνο στην επιγάστρια περιοχή, σφυγμό, αέρια κ.λπ. Τα συμπτώματα χειροτερεύουν με το στρες και τη κατανάλωση λιπαρών τροφών. (Εικόνα 7). Οι πληροφορίες αυτές οδεύουν από τους περιφερικούς υποδοχείς του στομαχιού, μέσω των προσαγωγών ινών, στα οπίσθια κέρατα του Νωτιαίου Μυελού, όπου όλη η αισθητική πληροφορία που φτάνει τυγχάνει επεξεργασίας. Μόλις η ανιούσα αισθητική πληροφορία φτάσει τους νωτιαίους νευρώνες στα αντίστοιχα τμήματα του Νωτιαίου Μυελού, αυτοί οι νευρώνες ερεθίζονται.

– Αναφερθείτε διεξοδικότερα.

– Τα οπίσθια κέρατα του Νωτιαίου Μυελού δρουν σαν ένας υπολογιστής για να αναλύσουν την αισθητική είσοδο και να την μεταφέρουν μετά στον εγκέφαλο. Ταυτόχρονα, αυτές οι αισθητικές ώσεις από το στομάχι άγονται σε κατώτερα κινητικά κέντρα, εντοπιζόμενα στο Νωτιαίο Μυελό. Ο ερεθισμός αυτών των κατώτερων κινητικών κέντρων προκαλεί την αποστολή κινητικών εντολών στην περιοχή με τις αρχικές παθολογικές διαδικασίες, στο στομάχι δηλαδή, προκαλώντας αλλαγές στη γαστρική λειτουργία όπως αυξημένο περισταλτισμό, ελαττωμένη παραγωγή γαστρικού υγρού κ.λπ.

– (Με κοίταξε ερωτηματικά). Συνεχίστε, συνεχίστε.

Εικόνα 7.

– Ο ερεθισμός των κατώτερων κινητικών κέντρων προκαλεί επίσης την ροή κινητικών ώσεων στο δέρμα, στο συνδετικό ιστό, στο σκελετικό μυ ἢ στο περιόστεο, που εννευρώνονται από το ίδιο νωτιαίο τμήμα με το στομάχι.

– Λογικό.

– Αρχίζουν να σχηματίζονται αντανακλαστικές ζώνες σ' αυτές τις μαλακές δομές σαν ένα αποτέλεσμα του μόνιμου βομβαρδισμού τους από κινητικές ώσεις. Αυτές οι κινητικές ώσεις όμως δεν παρήχθησαν αρχικά από τον ερεθισμό των περιφερικών υποδοχέων στους μαλακούς ιστούς. Είναι μια ακτινοβολία αισθητικών ώσεων από το στομάχι σε σωματικές περιοχές εννευρώμενες από το ίδιο τμήμα του Νωτιαίου Μυελού με το στομάχι. Σύμφωνοι;

– Ασφαλώς.

– Η σταθερή ροή μη απαραίτητων κινητικών εντολών σε σωματικές περιοχές προκαλεί την αυξημένη τάση σ' αυτές τις περιοχές και το σχηματισμό αντανακλαστικών ζωνών. Οι παθολογικές αλλαγές στις αντανακλαστικές ζώνες εμφανίζονται με διάφορες κλινικές μορφές. Μόλις σχηματιστούν οι αντανακλαστικές ζώνες,

αρχίζουν να στέλνουν τις δικές τους παθολογικές ώσεις μέσω των αισθητικών νευρώνων στα οπίσθια κέρατα του Νωτιαίου Μυελού (βέλη στην Εικόνα 7). Αυτοί οι ερεθισμοί ενεργοποιούν επίσης τους νωτιαίους νευρώνες, που μεταβιβάζουν αισθητική πληροφορία στον εγκέφαλο και ερεθίζουν τα κατώτερα κινητικά κέντρα στα πρόσθια κέρατα του Νωτιαίου Μυελού. Συνεπώς;

– Ο ερεθισμός των κατώτερων κινητικών κέντρων προκαλεί τη ροή των κινητικών ερεθισμών πίσω στις περιοχές των αντανακλαστικών ζωνών και, την ίδια στιγμή, τη ροή των κινητικών ερεθισμών στο στόμαχο.

– Στόμαχο έ; Και τι ακολουθεί; Αυτή η μη απαραίτητη ροή των κινητικών ώσεων στο στομάχι επιταχύνει την αρχική διαδικασία του σχηματισμού έλκους αυξάνοντας την αγγειοσυστολή, το κυτταρικό οίδημα και ανωμαλίες στην γαστρική έκκριση. Έτσι σχηματίζεται ένας φαύλος κύκλος που υποστηρίζει την περαιτέρω ανάπτυξη του χρόνιου γαστρικού έλκους. Ενδιαφέρον έ, σε βλέπω εντυπωσιασμένο.

– Είμαι. Εμείς τι κάνουμε;

– Η τμηματική-αντανακλαστική μάλαξη, η

1. Κεντρομόλοι νευρώνες που παραλαμβάνουν την αισθητική πληροφορία από τους περιφερικούς υποδοχείς από όλους τους σωματικούς και σπλαχνικούς υποδοχείς που νευρούνται από τον ίδιο κλάδο του Ν.Μ.
2. Νευρικές απολήξεις του σπονδυλικού νευρώνα.

Εικόνα 8.

μάλαξη συνδετικού ιστού και του περιοστέου μπορεί να διακόψει αυτό τον φαύλο κύκλο εξαφανίζοντας τις τοπικές ανωμαλίες στις περιοχές των αντανακλαστικών ζωνών και μπλοκάροντας μια ανάστροφη ροή παθολογικών ώσεων από τις αντανακλαστικές ζώνες, στον εγκέφαλο και το στομάχι. Ουσιωδώς, αυτός είναι ο πρωτογενής σκοπός της θεραπείας, να αξιολογεί και στη συνέχεια να εξαφανίζει αντανακλαστικές ζώνες.

– Γιατί όμως οι ερεθισμοί από το στομάχι που αποδίδονται στο Κεντρικό Νευρικό Σύστημα αντανακλούν σε σωματικές δομές, και γιατί με τη σειρά τους ενεργοποιούνται οι ερεθισμοί από αντανακλαστικές ζώνες από τη ροή κινητικών ώσεων στο στομάχι;

– Το φαινόμενο της σύγκλισης είναι υπεύθυνο. Ο αριθμός των προσαγγών αισθητικών νευρώνων που αποδίδουν πληροφορία από τους περιφερικούς υποδοχείς στον Νωτιαίο Μυελό είναι μεγαλύτερος από την ποσότητα των νωτιαίων νευρώνων στα οπίσθια κέρατα του Νωτιαίου Μυελού. Τα οπίσθια κέρατα αποδέχονται και επεξεργάζονται καταρχήν αυτή την πληροφορία, (Εικόνα 8).

– Σιγά να μη κατάλαβα.

– Με άλλα λόγια, είναι περισσότεροι από έναν αισθητικό νευρώνα σε έπαφή με κάθε νωτιαίο νευρώνα στα οπίσθια κέρατα του Νωτιαίου Μυελού. Σ'εκείνη τη στιγμή, η πληροφορία που φέρεται στο Κεντρικό Νευρικό Σύστημα από αι-

σθητικούς νευρώνες από το στομάχι ερεθίζει τη συνολική νευρική πλάκα του νωτιαίου νευρώνα,

- και;
 - η αισθητική πληροφορία που αποδίδεται από τους αισθητικούς νευρώνες από τους περιφερικούς υποδοχείς στο δέρμα ή τους σκελετικούς μυς ερεθίζει επίσης το σύνολο της νευρικής πλάκας του ίδιου κινητικού νευρώνα.
 - και;
 - αυτός ο ερεθισμός από αισθητικές ώσεις από το στομάχι ή τις αντανακλαστικές ζώνες ενεργοποιούν τα χαμηλότερα κινητικά κύτταρα στα πρόσθια κέρατα του Νωτιαίου Μυελού. Γεννούν κινητικές ώσεις όχι μόνο στην περιοχή της αρχικής ανωμαλίας (το στομάχι στο παράδειγμα μας) αλλά και στις σωματικές δομές που εννευρώνονται από το ίδιο τμήμα του Νωτιαίου Μυελού.
 - Άλλα παραδείγματα;
 - Καλύτερα να διακόψουμε για λίγο για να τα χωνέψεις. Σε όλα τα μαθήματα χρειάζονται διαλείμματα, όχι μόνο για ξεκούραση αλλά και για τον απαραίτητο χρόνο για την μνήμη
 - Δηλαδή;
 - Είπαμε, διάλειμμα.

Η συνέχεια στο επόμενο τεύχος....